

KOMUNIKAT PRASOWY nr 177/23

Luksemburg, 23 listopada 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-321/22 | Provident Polska

Ochrona konsumentów: zobowiązanie konsumenta do zapłaty nadmiernych pozaodsetkowych kosztów kredytu może stanowić nieuczciwy warunek umowny

Trzy osoby zawarły w Polsce umowy o kredyt konsumencki. Zgodnie z tymi umowami muszą zapłacić, poza pożyczoną kwotą powiększoną o odsetki, dodatkowe opłaty i prowizje. Te pozaodsetkowe koszty kredytu są bardzo wysokie i odpowiadają kilkudziesięciu punktom procentowym pożyczonych kwot. Konsumenty, powołując się na oczywiście zawyżony i przekraczający rozsądne granice charakter tych kosztów, wystąpili do sądu polskiego z żądaniem uznania tych warunków za nieuczciwe. Dwie z tych umów przewidują ponadto, że spłaty kredytu są dokonywane wyłącznie w gotówce do rąk przedstawiciela pożyczkodawcy w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Polski sąd zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni przepisów dyrektywy o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich¹. Pragnie się dowiedzieć, czy warunki umowne dotyczące pozaodsetkowych kosztów kredytu można uznać za nieuczciwe tylko z tego powodu, że owe koszty są rażąco nieproporcjonalne w stosunku do usługi świadczonej w zamian przez przedsiębiorcę. Sąd ten zmierza również do ustalenia, czy umowa może nadal obowiązywać po stwierdzeniu nieważności postanowień umowy wymagających spłaty rat w miejscu zamieszkania konsumenta.

W swojej odpowiedzi Trybunał przypomniał, że warunek umowny uznaje się za nieuczciwy, jeżeli powoduje on znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron, ze szkodą dla konsumenta. **Taka nierównowaga może wynikać z samego faktu, że pozaodsetkowe koszty obciążające konsumenta są oczywiście nieproporcjonalne w stosunku do pożyczonej kwoty kredytu i w stosunku do świadczonych w zamian usług związanych z udzielaniem kredytu.** Co do zasady, nieuczciwy charakter warunku umownego może być jednak oceniany wyłącznie wtedy, gdy nie dotyczy ani określenia głównego przedmiotu umowy, ani relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług. Do sądu krajowego będzie zatem należało zbadać, czy ma to miejsce w niniejszej sprawie. W przypadku odpowiedzi przeczącej sąd krajowy będzie musiał zbadać, czy przepisy krajowe, jako uregulowanie zapewniające wyższy poziom ochrony, pozwalają na dokonanie takiej oceny.

Wreszcie, jeśli sąd krajowy unieważni warunek wymagający spłaty w miejscu zamieszkania konsumenta ze względu na to, że pozwala on pożyczkodawcy na wywieranie bezprawnego nacisku, umowa może okazać się niewykonalna, a zatem nieważna **w całości**. Jednakże, o ile nieuczciwy element tego warunku może zostać oddzielony od reszty tego warunku, o tyle jego usunięcie może wystarczyć do przywrócenia rzeczywistej równowagi między stronami umowy. W takim wypadku umowa **może dalej obowiązywać**, a konsument **może dokonać wyboru dowolnego sposobu płatności** spośród tych, które są dopuszczalne na mocy prawa krajowego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie

rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Rady 93/13/EWG](#) z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.